

Reikwijdte

Systembrede analyse 'Studentenparticipatie'

Vormgeving van het onderwijs in samenwerking met de studenten, betrokkenheid bij beleidsontwikkeling, besluitvorming en interne kwaliteitszorg op verschillende niveaus in de instelling; aandacht voor ondersteuning en faciliteiten voor studenten(vertegenwoordigers)

In deze systeembrede analyse gaan we op zoek naar een innovatieve aanpak of een bijzondere praktijk in het met de instelling en/of de opleiding vormgeven van studentenparticipatie. Uit de voorlopige omschrijving (zie ondertitel) blijkt een brede scope voor deze systeembrede analyse. De goede praktijken kunnen dus, vanuit de eigen context van de instelling en/of de opleiding, een veelheid van werkgebieden omvatten, zoals bijvoorbeeld:

- Het **concrete onderwijsproces op microniveau** waarin studenten participeren en eigenaarschap opnemen over hun leren, met als doel het faciliteren van hun verwerving van de beoogde leerresultaten (onder meer studentgecentreerd en activerend onderwijs, projectgebaseerd leren, trajecten van persoonlijke en professionele ontwikkeling, onderwijs op maat, adaptief onderwijs, individualisering en differentiatie van onderwijs(trajecten), leerwegaafhankelijk leren, en keuzetrajecten en -modules).
- Het **opleidings- en instellingsniveau** waarbij studenten actief betrokken worden in alle fases van **curriculum- en onderwijsontwikkeling, beleidsvoering, besluitvorming en kwaliteitszorg**
- Dat laatste raakt ook aan de meer formele aspecten van **studentenparticipatie en -vertegenwoordiging** in opleidingen en instellingen, die decretaal zijn vastgelegd in Vlaanderen. In Vlaanderen kunnen studentenvertegenwoordigers actief zijn op opleidingsniveau, vakgroepniveau, departementaal niveau, facultair niveau, instellingsniveau, associatieniveau en Vlaams niveau. In de systeembrede analyse kunnen in dat kader volgende elementen aan bod komen:
  - **Visie ontwikkeling en coherent beleid over studentenparticipatie:**
    - visie over de invulling van het partnerschap en de dialoog met studenten, over medezeggenschap en medebestuur en de concrete vormgeving daarvan via verschillende gremia, adviesorganen, commissies,...
    - ontwikkeling van een instellings- & opleidingscultuur waar studentenparticipatie een integraal deel van uitmaakt, organisatieontwikkeling en ontwikkeling van draagvlak op alle niveaus voor de meerwaarde van studentenparticipatie
    - beleidsimplementatie aan de hand van strategische en operationele doelen, acties, verantwoordelijkheden, organogram, middelen, monitoring
    - effectiviteit van participatie-initiatieven
  - **Valoriatie en stimulering van studentenparticipatie op alle niveaus**
    - implementatie van en toekenning van statuut van studentenvertegenwoordiger en bijhorende faciliteiten (onderwijs- en examenfaciliteiten, financiële, logistieke en administratieve faciliteiten)
    - rol van technologie (zoals online platforms) in het faciliteren en verbeteren van studentenparticipatie
    - continue communicatie en informatievoorziening over studentenparticipatie
    - valorisatie in de vorm van toegekende ECTS, bewijs, attest, getuigschrift, diplomasupplement,...

- **Diversiteit, inclusiviteit en representativiteit in studentenparticipatie**
  - overwinnen van barrières en stimuleren van actieve deelname van bv. studenten met een migratie-achtergrond, pioniersstudenten, deeltijdse studenten, werkstudenten, graduaatsstudenten, volwassen studenten, internationale studenten, studenten met een functie-beperking,...
  - innovatieve en diverse participatiemogelijkheden, passend bij de noden van de doelgroepen, naast meer traditionele manieren van studentenvertegenwoordiging
  - samenwerking met zelforganisaties of studentenverenigingen
- **Ondersteuning en coaching van studentenparticipatie**
  - ondersteuning van de concrete werking van studentenraden
  - ondersteuning/ coaching/ vorming van de studentenvertegenwoordigers in hun rol (begeleiding bij formele besluitvorming, procedures, dossierkennis, ondersteunen van de competentie-ontwikkeling nodig voor participatie)
  - rol/ werking van een participatiecoach
- **Effectiviteit en zichtbaarheid van impact van studentenparticipatie**
  - betrokkenheid van de gehele studentenpopulatie (achterban) bij de studentenvertegenwoordiging
  - zichtbaarheid van de meerwaarde en voordelen van studentenparticipatie voor de instelling
  - zichtbaarheid van de meerwaarde van studentenparticipatie voor de competenties van de studentenvertegenwoordigers en hun latere loopbaan, langetermijneffecten van studentenparticipatie op de professionele en persoonlijke ontwikkeling van studenten
- Tot slot biedt deze systeembrede analyse ook de kans om studentenparticipatie in Vlaanderen in een **internationaal perspectief** te plaatsen. Welke internationale praktijken zijn inspirerend voor de uitdagingen in de Vlaamse situatie?